

De Balans

Jaargang 45 nummer 5, juni 2024

Colofon

De Balans is het clubblad van SV De Rode Loper en verschijnt minimaal 4× per jaar. Het wordt verspreid onder alle leden.

Kopij kun je sturen naar:
redactie@ucsderodeloper.nl

Voor meer informatie over SV De Rode Loper:
www.svderodeloper.nl

Ons forum:
forum.svderodeloper.nl

Onze vereniging is reeds opgericht op **25 november 1930**.

Redactie

- Jens Steenmetz
- Jos Heesen
- Peter Das
- Henk van Lingen
- Timo Können
- Jacco Vermeulen

Ereleden

- Jan Prins
- Jan Polders †
- Wiebe de Vries †
- Nico van Harten †
- J. Graaff †
- J. van der Haar †
- K. Brokking †
- E. van Veldhuizen †

Inhoud

Van de Bestuurstafel	3
Aantekeningen uit het moeras	5
Wat lees je?	9
Chess Blues	15
Becoming the newest member	17
Schaken op leeftijd	22
Schach im Freien	24
Schaakclub zoekt vrouw	25
Rode Lopers combineren	26
Schaken als Humphrey Bogart	30
Eindspelrubriek	32
Oplossingen RL combineren	42

Van de Bestuurstafel

Door Henk van Lingen.

Drie maal is scheepsrecht! Dit is de derde Balans-editie opgemaakt met L^AT_EX, we mogen nu dus van een blijvertje spreken mede gezien de positieve signalen die de redactie ontving aangaande de vorige twee nummers.¹

Buiten wordt het eindelijk zomer en het seizoen zit er goeddeels op. Dit clubblad verschijnt tijdens ons Knock-Out toernooi, de traditionele afsluiting van ons schaakjaar. Wijze van bemensing en productie van dit blad was niet de enige verandering dit jaar. De herschreven statuten werden van kracht en eind april stond onze tradionele Koningsdag-kraam op een nieuwe locatie. Een A-locatie kunnen we wel zeggen. Ook deze ‘*Grote Transitie*’ (dixit Taco) ging puik, veel aanloop, veel schaak en veel vertier.

Onze *Interne*, de clubcompetitie, is wederom gegroeid in omvang. Er zijn maar liefst 956 voor de Interne meetellende partijen gespeeld, meer dan ooit tevoren. Het zorgde op menig woensdagavond voor een afgeladen huis. Het aantal beschikbare vierkante-meters wordt komend seizoen wel een aandachtspuntje. Zeker nu er wederom een SOS-team bij lijkt

te komen. ‘Luxe-problemen’, volgens sommigen. Boeiend is het wel, al die nieuwe spelers. Het verrijkt zowel de competitie als de sfeer op de club. En dan gaan er ook nog stemmen op om meer dames voor de club te werven (zie elders in dit nummer). Eén van de nieuwe leden beschrijft in dit nummer zijn ervaringen. In het Engels, mogelijk ook een noviteit in dit blad?

Spannend was de competitie ook. Titelverdediger Henk Dissel werd het hele seizoen uitgedaagd door een groepje hongerige aanstormende wolven, en natuurlijk door recordkampioen Jan Prins. In de laatste ronde wist Henk echter zijn kleine voorsprong op de ‘*match-marge*’ vast te houden en werd zo wederom clubkampioen, voor Thom Zwamborn en Jan Prins.

Extern werd ons Tweede en Derde SOS-team kampioen. Alle overige teams realiseerden lijfsbehoud, de KNSB-teams op miraculeuze wijze. Komend seizoen kunnen we zowel op zaterdag als midweeks een extra team formeren gezien de belangstelling.

Wat brengt de zomer? De *Zomer Avond Kompetitie* (ZAK) natuurlijk. Gewoon elke woensdagavond schaken

---

¹Het detail dat de eindredacteur afgelopen weekend studieverplichtingen had en steller dezès de typografische kastanjes mocht poffen zullen we door de vingers zien :-)

in Dijkzicht dus. Daarnaast de bekende zomertoernooien (Vlissingen, Open NK, ...). Maar ook het NK met onze nationale top (incl. **Timman!**) is in Utrecht. In stadion Galgenwaard vanaf 6 juli, met diverse nevenactiviteiten. De laatste woensdag van augustus houden we traditiegetrouw onze ALV met aansluitend de uitreiking van de schoonheidsprijs. Vergeet niet je pareltjes becommentarieerd voor 1 augustus te posten in het

juiste draadje op ons webforum.

In deze Balans bespiegelingen over het OKU, de 'Gibbon', het tweepaardeneindspel, Blues en over leeftijd. En natuurlijk de vaste rubrieken. Stop dit nummer in je vakantie-koffer!

Ik wens jullie allemaal een hele goede zomer namens het hele bestuur en namens de Balans-redactie.

OKU 2024: Aantekeningen uit het moeras

Door Kees Volkers.

Het laatste OKU verliep alarmerend slecht voor mij. Met een score van 1 uit 6 eindigde ik in de kruipruimte van de B-groep, dankzij een bye in de eerste, dan vier nullen, en een halfje in de laatste ronde. Een halfje nota bene tegen een oudgediende die ook nog niks gewonnen had.

Ooit zat ik in de laatste ronde van groep B aan bord 1 (remise en ik eindigde als derde), nu zat ik aan het laagste. Om te voorkomen dat ik volgend jaar alleen nog tussen kleine kinderen in groep C mag uitkomen, zal ik mij snel moeten herpakken.

Toch was ik er minder door aangedaan dan ik zelf had verwacht. Aan de ene kant heeft dat natuurlijk te maken met gewenning en berusting, maar aan de andere kant was ik over mijn spel niet eens zo ontevreden. Het waren ‘externe factoren’ die mij parten speelden: kwade geesten die van buiten in mijn brein doordringen en daar op beslissende momenten wat nullen en eentjes verwisselden, zodat het net lijkt of ik heel dom ben.

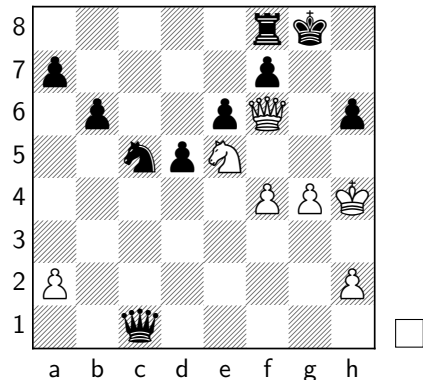
En omdat ik vind dat je ook, of juist, over ondergang en vernedering moet kunnen vertellen, hierbij wat dieptepunten.

De eerste nul

scorede ik in een Draak. Met zwart haalde ik twee varianten door elkaar. Wat op zich natuurlijk niet goed is, maar je nog een bedrijfsongelukje zou kunnen noemen. Ik krijg bijna geen draken meer op het bord, ik was vergeten hoe het ook alweer ging. Wat bij draken al snel funest is, dat wel.

De tweede nul

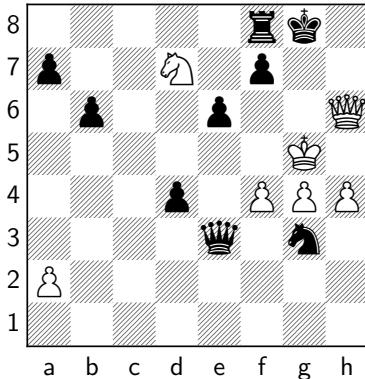
had een 1 *kunnen* zijn, maar had in ieder geval een halfje *moeten* wezen. Ik offerde (met wit) genereus en niet zonder risico’s, wat mij de volgende memorabele stelling opleverde:

Lekkere stand voor een tijdnood fase, maar ik dacht dat het niet meer fout kon gaan. Ik kan nu remise maken met 1. ♖g6! Zag ik zo snel niet,

mede omdat ik dacht na **1. ♖h5 ♜e3**
2. h4 (wat ook gespeeld werd) veilig te
 staan en nog te kunnen winnen.

Zwart speelde **2... ♞e4** **3. ♜xh6**
♞g3+ **4. ♖g5 d4!?** **5. ♞d7!?** zie on-
 der...

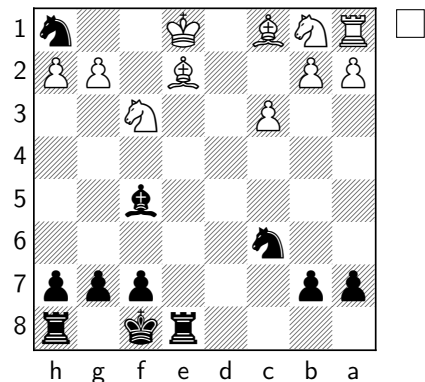

De derde nul

was het gevolg van een black
 out van het kaliber 'surrealistisch',
 zo absurd dat ik deze nul ei-
 genlijk gewoon niet wil meetellen.

1. e4 c5 **2. c3 d6** **3. d4 ♞f6**
4. dxc5 ♞c6 **5. cxd6 ♞xe4** **6. dxe7**
♜xd1+ **7. ♖xd1 ♞xf2+** **8. ♖e1**
♞xh1 **9. exf8D+** **♖xf8...**

Wit promoveert dus al op de 9e zet
 tot dame, reden waarom deze partij
 het ronde-bulletin haalde. Maar het
 is theorie. Thema is of het zwarte
 paard nog een rol kan gaan spelen.
 Als wit het paard gratis kan ophalen,
 staat wit beter. Maar dat blijkt niet
 zo makkelijk. In de partij speelde wit
10. ♞f3 Na **10... ♜f5** **11. ♜e2 ♜e8**
 stond het zo:

Wit dreigt mat op f8 en f6. Zwart
 heft deze dreigingen echter op na
5... ♞e4+ **6. ♖h5 ♜c8!** Toren
 wegspeken! Wit heeft gek genoeg
 geen mat. Zwart kan natuurlijk
 ook remise afdwingen met eeuwig
 schaak. In plaats daarvan speelde
 zwart **5... f6+?** Waarop ik onmid-
 dellijk **6. ♖g6?** speelde, in de over-
 tuiging dat zwart nu mat ging. Im-
 mers, na **6... ♜e4+** volgt **7. f5** en is
 het mat op g7 niet meer te dekken.
 Dacht ik. Helaas laat **8.f5** de pion op
 g4 ongedekt, dus na **7... ♜xg4+** kon
 ik opgeven. Van die dingen.

Zwart dreigt Ld3. Dus doet wit
12. ♖f1 Waarop zwart alsnog ant-
 woordt met **12... ♜d3(?????????)**

In mijn verkleefde brein stond de witte koning nog steeds op e1, wit sloeg uiteraard gratis mijn loper en een paar zetten later gaf ik op.

De vierde nul

was een zeeslang van zo'n 80 zetten waarin ik een remise-eindspel dacht

te winnen, waardoor ik dat weggaf. Ach, het is allemaal bedroevend genoeg natuurlijk, en ik schaam me er ook best voor. Maar zo lang het verhalen oplevert. . .

ZOMERAVOND SCHAAK 2024 KOMPETITIE

Voor huisschakers, caféschakers en clubschakers
Indeling tegen spelers van gelijke sterkte!

- 8 Woensdagen in de zomer
- Zomers speeltempo! (1½ uur per persoon)
- Aanvang partijen 20.00 uur
- Je kunt iedere woensdag instappen
- Vooraf aanmelden via de website
- € 3,- per avond, jeugd half geld
- Elke week leuke rondeprijzen!
- Denksportcentrum Dijkzigt, Boorstraat 107, Utrecht

Schaak een
avondje
mee!

WOENSDAG

3 juli   7 augustus
10 juli   14 augustus
17 juli   21 augustus
24 juli
31 juli

www.nozel.net/zak

Wat lees je?

Aflevering 5 - Peter Hoogakker & Geurt van de Wal

Door Timo Können.

Donner en Reve hebben weer gastop-tredens in deze aflevering, die humor als rode draad heeft. Wat niet weg-neemt dat het gesprek met *Peter* met een serieus onderwerp begint.

Dag Peter, wat ben je aan het lezen?
“*Keerpunt 1971*, een vrij recent boek van de econoom Edin Mujagic over het verval van het Bretton Woods-systeem. Dat was een stelsel van wis-selkoersen dat aan het eind van de Tweede Wereldoorlog is opgetuigd en waarin valuta op een vaste manier aan goud waren gekoppeld: de gou-den standaard. Toen dat systeem in 1971 werd losgelaten, konden overhe-den ongebreideld geld gaan bijdruk-ken. Dat heeft tot een enorme infla-tie geleid, iets wat we ook nu nog een beetje merken. Onder meer de ban-ken crisis van 2008 is eraan te relate-ren.

Er bestaan stromingen onder eco-nomen. In de tijd van het Bret-ton Woods-akkoord had je ook Key-nes, die een grote overheidsbemoeie-nis bepleitte en vond dat je inflatie juist moest aanjagen. Daartegenover stond de Oostenrijkse school, die al-tijd voor de gouden standaard is ge-weest. Een van de grootste voorvech-

ters was Ludwig von Mises, die met zijn boek *Het menselijk handelen* be-kend is geworden.”

Zijn zulke boeken een vast bestanddeel van je leesvoer?

“Ja, boeken met een politiek-monetaire invalshoek. Ik ben geïnteresseerd in financiën, in hoe de overheid omgaat met belastinggeld. Ik ben een beetje tegen de overheid, die moet zo klein mogelijk zijn. De belastingdruk is te hoog. Mensen moeten zoveel mogelijk voor hun eigen zaakjes zorgen en anderen zo min mogelijk tot last zijn, dat is mijn libertaire inborst. Ayn Rand heeft dat goed beschreven in haar boeken *Atlas Shrugged* en *The Fountainhead*.”

Wat heeft dat dan met de gouden standaard te maken?

“Veel. Geld is een mooi ruilmiddel, maar als je het zomaar kunt bijmaken wordt het minder waard zonder dat de bezitters dat van tevoren wisten. Dat is eigenlijk een soort diefstal door de overheid. Daarom ben ik ook erg geïnteresseerd in de bitcoin: die is door niemand bij te maken.”

Gebruik je die zelf ook?

“Ja, ik spaar erin en dat heeft me geen windeieren gelegd. Dat je ermee kunt betalen zonder tussenkomst van derden is ook mooi. Er zijn nog veel meer cryptomunten, maar bitcoin is verreweg het best doordacht.”

Lees je ook andere boeken?

“Ja, literatuur, ik houd van klassieke schrijvers. Net heb ik in mijn vakantie de *Camera Obscura* van Hildebrand

gelezen. In de hertaling van Ivo de Wijs overigens, want de oorspronkelijke negentiende-eeuwse tekst is nauwelijks om door te komen. Het ironische ervan vind ik leuk. Om dezelfde reden houd ik van het werk van Elschot en van Bob den Uyl.

Den Uyl is mijn favoriet, ik heb alles van hem. Hij heeft vooral korte verhalen geschreven, onder andere over zijn drankgebruik en over reisgebeurtenissen. Bezoeken aan quasi-vrienden, waar hij de hele middag blijft hangen om de drank en de sigaren op te maken. Dat hij bijvoorbeeld een groot winkelcentrum niet uit komt omdat het een ingewikkelde plattegrond heeft. Of belevenissen met machines en elektrische apparaten waar hij niet mee overweg kan. Een van zijn bundels heet *Gods wegen zijn duister en zelden aangenaam*, want hij is iemand die zich niet erg thuisvoelt in de wereld waarin hij leeft. Dat beschrijft hij dan met droge humor. Kees Volkers schrijft ook een beetje zo. Zijn boek *Groeten uit Bafto* heb ik onlangs gelezen, dat sprak me erg aan. En zijn stukjes in het clubblad zijn altijd hilarisch.

Een andere schrijver die ik erg goed vind is Judith Visser. In haar roman *Zondagskind* beschrijft ze haar eigen opgroeien van jong autistisch kind tot volwassene. Omdat in haar jeugd – ze is nu achter in de veertig – nog wei-

nig over autisme bekend was, moest ze bijna alles zelf uitvogelen. Sommige dingen herken ik: het goede geheugen voor details, niet te veel onder de mensen willen zijn (al heb ik wel geleerd dat te verbergen), geprikkeld raken door veel licht en geluid. De slaapkamer die helemaal donker moet zijn, kastjes die dicht moeten. Volgens mij hebben alle schakers wel wat autistische trekjes.”

Lees je ook over schaken?

“Te weinig. Ik ben bezig in *Mein System* van Nimzowitsch. Ik was er in het Duits aan begonnen, maar dat vond ik toch te lastig, dus nu lees ik het in het Engels. Maar het is echt studeren, ik heb er een bord bij nodig, en daar heb ik niet altijd zin in of tijd voor. Een half tot een heel uur per week, meer lukt niet. *100 Endgames You Must Know* van Jesus de la Villa is nog wel vanuit het boek te doen, de opgaven daarin probeer ik regelmatig te maken. En dan de openingsstudie... met zwart kan ik op alles de Leeuw spelen, dat is ideaal, en met wit heb ik ook een volledig repertoire. Maar ik heb zelden de puf om na een partij op te zoeken wat ik beter had kunnen doen.

Als het om schaakverhalen gaat is *De Koning* van Donner natuurlijk het grote voorbeeld. Dat is briljant geschreven, met een humor die verwant is aan die van Elsschot en Den Uyl.

Bijvoorbeeld in het verhaal over de keer dat hij een levend schaakspel aanvoert. Nadat hij ziet dat de dame een mooie vrouw is speelt hij die zo snel mogelijk naar de a-lijn, waar zijn stoel staat.”

Geurt

Na het opnemen van de telefoon meldt Geurt dat hij net voor een van z'n boekenkasten staat. ‘Het onleesbare werk staat op zolder, de romans één verdieping lager en de nuttige boeken hier beneden. Over koken, architectuur en zo.’

Van die kookboeken snap ik het, maar wat is er nuttig aan boeken over architectuur?

“Ja, die voelde ik al aankomen. Dat zijn ze ook niet, maar ik vind ze wel leuk. Dit is eigenlijk vooral de kast met de grote, mooie boeken. Ook de atlanten staan er. Veel kookboeken zijn ook mooi uitgegeven. Koken is mijn hobby en die boeken staan hier mooi bij de hand.”

Wat ben je op het moment aan het lezen?

“*Een soort eelt*, een roman die is geschreven door iemand die ik ken: Rinske Bouwman, een theatermaker die nu in mijn vorige huis in Lombok woont. Een heel typisch boek, dat ongelooflijk positieve recensies heeft gekregen. Het gaat over een dame die een reis door Mongolië maakt en daar

contacten legt, die doorlopen als ze weer in Nederland is. Meer weet ik er nog niet over, want ik ben er nog maar net in begonnen.

Ik lees altijd allerlei dingen door elkaar. Gisteren heb ik bij antiquariaat Aleph aan de Vismarkt nog vier boeken van de broers Van het Reve gekocht. Van Karel *Uren met Henk Broekhuis* en *Literatuurwetenschap: het raadsel der onleesbaarheid*. Dat laatste is een dun boekje met de tekst van zijn Huizingalezing uit 1978, die nogal een schandaal veroorzaakte. Ik was toen student Nederlands en vond het geweldig dat Van het Reve alles wat ik tegen literatuurwetenschap had onder woorden bracht. Docenten

waren over de rooie, het was mooi.

Verder heb ik twee boeken van Gerard Reve gekocht die ik nog niet kende, *Brieven aan Wim B.* en *Brieven aan Bernard S.* Reve begon de dag altijd met een paar uur brieven schrijven, om zich op te warmen voor het werken aan een roman. Hij is mijn favoriete schrijver, zolang ik lees ben ik al fan. Ik kan onbedaarlijk om zijn boeken lachen. Tegelijk zijn ze in zulk mooi Nederlands geschreven, zeker het vroege werk. *De avonden* is prachtig, *De ondergang van de familie Boslowits* ook – dat herlees ik vaak als de vierde mei nadert.

Reve is een van de weinigen die ik ben blijven lezen, terwijl ik bijvoorbeeld niet snel weer een boek van Hermans of Claus zal oppakken. Zijn werk is op sommige punten ongelooflijk gedateerd geraakt, maar dat maakt niet echt uit. Zo wordt in *Brieven aan Matroos Vos* breed uitgemeten waar hij en zijn partner op vallen: voor de een jongetjes van 11½, voor de ander van een jaar of 18. Daar moet je nu niet meer mee aankomen. Je wordt nog niet gearresteerd, maar het scheelt niet veel. Thematisch en normatief is het gedateerd, maar de stijl en de humor zijn volmaakt tijdloos.

Minder bekend is dat hij ook veel non-fictie heeft geschreven, polemieken en heel mooie, goed doordachte essays. Over religie en kunst, hoe mensen

zich daartoe verhouden. Alles in mensentaal, want net als zijn broer kon hij dingen op een simpele manier duidelijk maken voor een groot publiek, iets waar ik erg van houd.”

Je bent dus zelf opgeleid als literatuurwetenschapper?

“Nee, het zit een beetje anders. Ik ging Nederlands studeren omdat het een brede studie was waar je alle kanten mee op kon. Daarbinnen zijn er drie takken. De ene is grammatica, een heel exact vak dat ik veel te theoretisch vond. Dan is er de literatuurkant. Ik heb enorm genoten van alle nieuwe boeken en schrijvers die ik leerde kennen: Emants, Van Deysel. Maar de theorie eromheen stond me al snel tegen. Wat het precies betekende dat Vestdijk zijn boek *Terug tot Ina Damman* had genoemd en niet *Terug naar Ina Damman*, en daar dan pagina’s lang over ergoteren.

Ik dacht mijn docenten nog een dienst te bewijzen door met een eigen eenvoudige definitie van een goed boek aan te komen. Dat is een boek dat je in één ruk uitleest en waarvan je na een jaar nog weet waarover het ging. De docenten wilden er niet aan, ze bleven bij hun ingewikkelde theorieën. Ook nadat Karel van het Reve er in 1978 de vloer mee had aangeveegd.

De derde tak van de studie Nederlands is de zakelijke kant, de

communicatie- en argumentatieleer: hoe bouw je een betoog op? Dat werd mijn ding. Het had inderdaad dat veelzijdige waar ik naar op zoek was en ik heb er in mijn leven veel lol mee gehad. Op feestjes zeg ik altijd: “Ik ben neerlandici, maar ik loop er niet mede te koop.” Let ook op de Revi-aanse toevoeging, haha.

Na de studie ben ik voor ministeries in Den Haag onderzoeksrapporten gaan redigeren. Daarna werd ik persvoorlichter en woordvoerder voor bestuurders, en weer later ben ik het onderzoek ingerold. Ik heb me altijd vooral rapportendokter gevoeld. Dat heb ik denk ik echt wel in de vingers, ik zie meestal snel waar de schoen wringt.

Een typisch Haagse afwijking is dat ik het altijd leuk vind het hoofdlijnenakkoord te lezen. Niet om hoe het geschreven is, in dit geval gaat het me puur om de politiek. Ook het nieuwe akkoord vond ik weer boeiende lectuur. Voor twee derde is het simpelweg een voortzetting van de bestaande lijn, en de rest is luchtftetserij en wensdenken. ‘Dit kabinet gaat ervoor zorgen dat uitgediepte asielzoekers worden uitgezet naar het land van herkomst,’ lees je bijvoorbeeld. Daar bestaat al 25 jaar een overheidsdienst voor! Om dat soort dingen kan ik veel lol hebben.”

En wat boeken lezen betreft zijn ro-

mans de hoofdmoot?

“Ja, hoewel ik tegenwoordig eigenlijk minstens zo graag biografieën lees. Ik ben dol op Annejet van der Zijl. Zij gebruikt vaak veronderstellingen om de witte plekken in een leven te overbruggen, waarmee ze een fictief element introduceert. Dat vind ik een heel interessant genre, al weet ik niet hoe ik het moet noemen.”

Lees je ook schaakboeken?

“Ik heb er laden vol van, maar lezen... Krijg je in Wijk aan Zee weer een boek *How to Play Against 1.e4* cadeau. Het kan niet waar zijn dat dat allemaal in één boek past. Waar ik wel veel van heb geleerd is *Mayhem in the Morra* van Marc Esserman. Een zwaar overdreven boek, waarin je met drie stukken achter nog gewonnen staat, maar een van de weinige waarin ik weleens iets terugzoek.

Ik ben wel altijd een grote fan geweest van Donner en Ree. Mooie herinneringen heb ik aan de prachtstukken die Donner in de jaren zeventig in de Volkskrant schreef. Vooral die over Timmans net-niet-kwalificatie in Rio de Janeiro 1979, met het eindspel tegen Velimirovic. Als eerstejaars kocht ik bij de buurtkruidenier de krant om dat te volgen. Veel van die stukken staan nu in *De Koning*. Maar ik denk dat ik binnenkort hele stapels boeken, vooral over openingen, neerflikker in Dijkzigt of zo.” Lezer, houd dus de komende tijd de Schaakboeken Neerflikker Plank in de gaten.

Nog een laatste vraag. In de Balans heeft een keer gestaan dat jouw voor-naam eigenlijk als Gört gespeld moet worden. Klopt dat?

“Hahaha, nee! Dat is typische AvG-humor, dat heeft Arnold bedacht.”

Chess Blues

Door Kees Volkers.

Lang geleden nam ik mij voor om gitaar te gaan spelen. Dertig jaar later heb ik twee gitaren, waarvan één met nog alle snaren, en ken ik drie akkoorden. Dat is weinig, maar in principe genoeg voor mijn aangeboren gemoedstoestand: de blues.

Een gevoel waar ik dus ook als schaker maar zelden aan weet te ontsnappen. Het is niet voor niets dat ik op het forum of in het cluborgaan bijna nooit meer een partij publiceert. Wel heb ik ooit een schakersblues geschreven, getiteld 'Ik had kunnen winnen', dat ging ongeveer zo:

*Ik had kunnen winnen
Maar ik had weer eens pech
Ik stond straal gewonnen
Maar gaf het weer weg.
Etc.*

Helaas kan ik niet zingen, maar ik had het idee om dat aan Anton Rosmüller over te laten, waarbij ik hem dan met drie akkoorden zou begeleiden. Helaas is de bard ons vorig jaar overleden, dus dat plan is nooit verwezenlijkt. Laatst vroeg ik mij af of er eigenlijk bluessongs bestaan over schaken. Ik bedoel, als je ergens de blues van kunt krijgen is het toch wel van het schaakspel. Dus ik op het web googelen op Chess Blues en

tot mijn verrassing kreeg ik een heleboel hits. Nieuwsgierig klikte ik op de cd 'Chess Blues', die bij amazone en bol.com te koop staat. Ook op Spotify een enorm aanbod aan Chess-albums, vooral van de gouden generatie bluesartiesten. Alleen zingen zij niet over schaken, maar over heel andere dingen: ellende, verloren liefdes, overspel, drank, seks, huilende mannen, treinen die net wegrijden, in het algemeen verdrietige dingen.

In die zin heeft het wel raakvlakken met mijn schaakervaringen. Teksten als '*Nobody knows you when you're down and out*' komen toch wel erg in de buurt van het gevoel dat je bekruipt als je na een verloren partij eenzaam aan de bar je verdriet weg zit te drinken. 'Ik had kunnen winnen', zou je iedereen toe willen schreeuwen, maar wie is daarin geïnteresseerd?

Al die Chess-muziek had weinig met schaken te maken. Na wat doorklikken kwam ik uit bij

Chess Records:

'founded in Chicago in 1950, one of the most significant record labels of all time. The company was started by Leonard and Phil Chess, who were both Jewish immigrants from Poland (their original surname was Czyż)'.

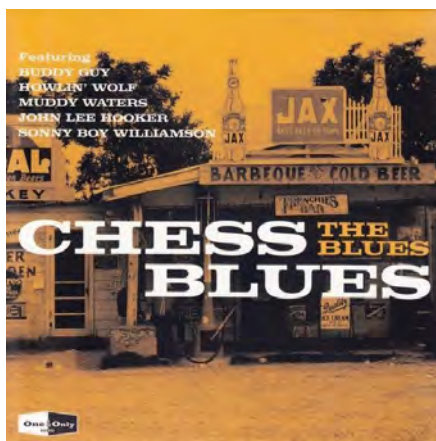
Chess was een platenlabel! Genoemd

naar de verbasterde achternaam van twee Poolse immigranten! De platenmaatschappij werd in de jaren vijftig ‘het’ label van blues-artiesten in Chicago, zoals Chuck Berry, Etta James, Muddy Waters, Howlin’ Wolf, Buddy Guy en John Lee Hooker. Destijds nog artiesten in de marge van de muziekindustrie, pas later beroemd geworden toen de Rolling Stones, Eric Clapton, Stevie Ray Vaughn, Jimi Hendrix, Led Zeppelin, Rory Gallagher en vele anderen hun muziek gingen spelen en die wereldberoemd maakten.

Zo wordt Chess Records gezien als de grondlegger van de rock’n’roll en de bluesrock zoals we die later leerden kennen: *‘The Motown of their day, Chess Records was the soundtrack to much of black America of the 50s’*. Wie wil weten hoe die latere hits in hun oerversie klonken kan op Spotify diverse speellijsten van Chess beluisteren of het album *‘The Chess Blues-Rock songbook’*, 36 nummers, van Muddy Waters, Memphis Slim, John Lee Hooker, Eddy Boyd (die 20 jaar later nog een album met ‘onze’ Cuby and the Blizzards zou maken), Willy Dixon, Lowell Fulson, Little Walter, Bo Didley, Chuck Berry, Etta James, Howlin’ Wolf, Sunny Boy Williamson en noem maar op.

Chess richtte overigens in de jaren ’50 nog een zusterlabel op: ‘Checkers’.

Dit voor de dammers, maar niet heus. De werkelijke reden was dat er destijds een soort wet was dat radiostations niet te veel platen mochten draaien van één bepaald label. Dus richtte Chess een tweede label op: alles voor de blues!

Becoming the newest (most insane) member

By Scott Wilson, better known as 'Ono'

This was my first year playing over-the-board chess after spending a few years playing online beginning at the end of 2020. Last summer I emigrated to Utrecht and checked out all the chess clubs on offer before making *De Rode Loper* my home. And the club, or rather the people that make up the club, have really helped me to make this new city a home.

Thanks for having me. In return I thought I'd offer up some of the experiences I have had in my first season as a member.

If you don't know me yet I'm Ono, and more recently (due to some issues with the KNSB) I'm also Scott. Confusing stuff.

If none of the above helps you to identify me you might also know me as the guy that does the weird breathing outside before the round starts.

A few people have asked me exactly what it is I'm doing outside, leaning against the wall opposite the cherry tree in front of the playground, making strange noises about five minutes before the start of the round.

Whilst one of you was kind enough one week to ask if I needed an am-

balance, I am in fact not dying, but trying to fully embrace the Dutch culture with some Wim Hof breathing exercises.

I know that some people go to the club for different reasons. But I really want to get better at chess. And whilst I enjoy going to the club on a social level, I also enjoy the competition. I want to win. I take the games seriously. And this breathing thing is a small part of a fairly strange set of things I have started to do over the season to get into the right mood for the game.

Aside from the breathing - my favourite thing I do to prepare for the game is scream at my 3-year-old son just before I leave the house.

What?

That's right.

To get myself fired up I scream 'I'M GOING TO WIN!' he shouts 'YOU'RE GOING TO WIN' and we go back and forth like that for about five minutes. It's pretty fun and it helps me get into a positive mindset before the game.

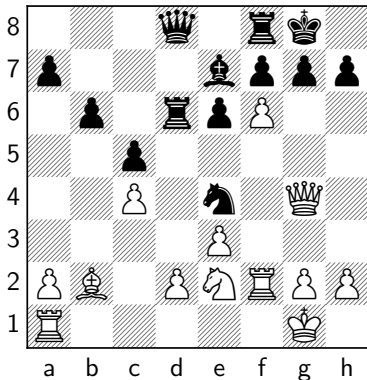
So that's an introduction to me. If you want to avoid me at the start of next season, I understand.

The Best and Worst Move I Played

It's hard to show the exact position in which I played this move, partly because after failing to tear out my own eyeballs, I tore up my scoresheet instead.

I never input the full game to *Lichess* before I burned the pieces.

However, like the Scottish fans in Munich after our disastrous opening game of Euro 2024, I found that there wasn't enough beer in Veneendaal to forget the position entirely. So unfortunately I am able to present it to you now:

Like Scotland, this was my opening tournament game on foreign soil, ironically, like Scotland, De Rode Loper lost this match 5-1 as well. That was in part thanks to me playing the worst move that I (or possibly anyone at the club) has played this year.

30... ♖xf2.

A deep move, allowing the sort of mate-in-1 you might show someone to explain the rules of checkmate.

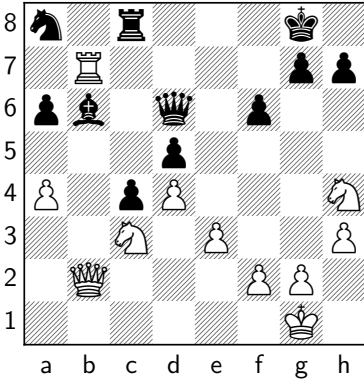
This was a really painful one that I hope to get over with a few more years of therapy.

On a serious note, I have found that sharing a conversation with my opponents after each of my losses this season has made the defeats easier to take. I'm not sure if it's the validation you get from your opponent about some parts of your play, even after a loss, or if it's simply the act of talking through what went wrong that helps ease some of the pain.

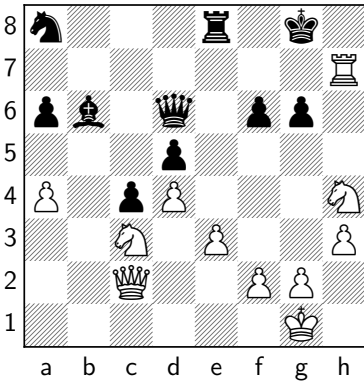
Maybe by sharing this one with you, I can stop waking up at night screaming "WHY DIDN'T I TAKE THE PAWN?"

Okay so moving quickly on to the best move I have played this season. In my game with *Eric van Aart* I thought I played well. I had to because Eric is a fair bit stronger than me.

In the following position I found the only move that maintains an advantage with the weird looking 30. ♘h4. I was proud to have found this but it wasn't my favourite move.

That came a bit later when in the following position I played **32. ♖×h7**.

I don't know why this particular move was my favourite. Maybe it's because I don't feel very comfortable in tactical positions and, as someone who proudly possesses the most boring opening repertoire known to man, I don't reach many positions in which sacrifices are possible.

So this was a nice change of pace for

me.

Despite being much better after **32. ♖×h7**, I struggled with a dwindling clock and didn't manage to convert. Fair play to Erik, he was unkillable.

My Chess Nemesis

I've always wanted to have a nemesis. And so *Ruth Woning* seemed like the perfect choice.

He has his evil-looking motorcycle he often arrives to the club on, and I've spotted him smoking a villainous-looking cigar outside a few times before matches.

To understand how Ruth became my nemesis we have to go all the way back to 2021.

This season wasn't the first time I have been in the building that houses our chess club.

Almost three years ago, back when I had a three digit chess.com rating and was unaware that chess was going to ruin my life, I visited Utrecht with my family when we were still living in Spain.

I turned up to play one game at the *Zomer Avond Kompetitie*. It was my first time playing over-the-board chess. And I was playing Ruth. I really fell in love with real classical chess that day.

After defeating me, Ruth shared some

helpful advice after the game about not pushing pawns in front of your king. The beginner chess player in me was unaware that this defeat was the start of a Karpov-Kasparov like rivalry.

It was a pretty wild coincidence then that I sat down for my first ever game at *De Rode Loper* three years after first entering the building and I was once again sitting opposite Ruth Woning.

I briefly considered telling him I was no longer in possession of a three digit online rating and had the week before secured a nice draw against a 2000+ rated opponent at *Paul Keres*.

But I decided to let him work that out for himself.

Unfortunately I don't think Ruth noticed much of a difference between the two games.

I was once again defeated.

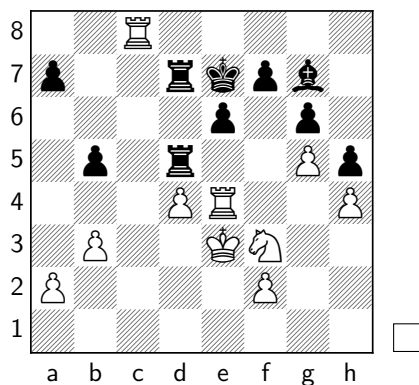
After some poor results I clawed my way back up the table and, for the first time, got to play on a DGT board.

Once again I was paired against Ruth.

This time I had the black pieces. I knew Ruth was in trouble this time because not only was I undefeated with the black pieces until that point in the season, I also had a 2D screen

to look at. With my background in online chess I was sure to get the better of him this time.

Unfortunately in the following position, I responded to the check on *c8* with a fairly quick and automatic **29... ♔e7**, without calculating the follow up **♖g8**. It just looked like it couldn't be played, that the rook would get trapped somehow. Turns out that it won't and the game is effectively over.

To round things off, Ruth had the audacity to beat me a fourth time in the clubs blitz tournament! Ruth clearly has my number. And now I have the chess nemesis I've always wanted. I'm looking forward to playing Ruth again next season.

Next Season

I have a chess blog on *Lichess* called **TheOnoZone**, and I was initially going to regurgitate an old post about

my first ten games at the club for **De Balans** magazine.

But instead I decided to write this last minute because I wanted to express how much the club has meant to me this year. I hope you enjoyed the post.

Going to *De Rode Loper* has become the highlight of my week. With a young kid at home this is a rare chance to have a night to myself, a game of chess, and some good conversations.

I've met so many cool people this year in the chess club who have helped me settle into life in a new country outside the chess club. Thanks to everyone who has given me lifts, invited me into their homes, accepted invitations to my home, shared a drink with me, and helped me out with my chess.

Next year I'm really excited to meet more members over-the-board and represent *De Rode Loper* in the external *SOS competition* (hopefully by blundering less mate-in-1's).

**De
Balans**

Schaken op leeftijd

Door Herman van der Ploeg.

Vaak voelt het bevreemdend en onwennig voor me om clubschaker op redelijk gevorderde leeftijd te zijn (68), terwijl ik me vanbinnen twintig of dertig jaar jonger voel. Wat zeg ik, de studentenflat uit de jaren tachtig lijkt nog tastbaar dichtbij. *It's weird being the same age as old people.*

Terwijl ik zat te mijmeren over ouderdom en vergankelijkheid, besloot ik de gratis versie van het AI-programma *ChatOn* te vragen of - ie een stukje wilde schrijven over de voordelen van schaken op latere leeftijd. Binnen een paar tellen verscheen onderstaande tekst op het scherm van mijn mobiel:

“Schaken op latere leeftijd heeft verschillende voordelen. Hier zijn enkele belangrijke voordelen:

1. Mentale stimulatie: Schaken is een complex spel dat strategisch denken, geheugen en concentratie vereist. Door regelmatig te schaken, kun je je mentale vaardigheden verbeteren en je brein actief houden.
2. Verbetering van logisch denken: schaken helpt bij het ontwikkelen van logisch denken en probleemoplossende vaardigheden.
3. Geheugentraining: schaken vereist het onthouden van zetten en het plannen van je strategie. Door regelmatig te schaken, kun je je geheugen trainen en je vermogen om informatie te onthouden verbeteren.
4. Stressvermindering: schaken kan een ontspannende en stressverlagende activiteit zijn. Het focussen op het spel en het nadenken over strategieën kan je helpen om je gedachten te verzetten en stress te verminderen.
5. Sociale interactie: schaken kan een sociale activiteit zijn waarbij je kunt deelnemen aan schaakclubs, toernooien of online schaakgemeenschappen. Dit biedt de mogelijkheid om nieuwe mensen te ontmoeten, vriendschappen op te bouwen en deel te nemen aan een gemeenschap van schaakliefhebbers.
6. Vermaak en plezier: schaken is niet alleen een intellectuele uitdaging, maar het kan ook leuk en vermakelijk zijn. Het kan een

bron van ontspanning en plezier zijn terwijl je geniet van het spel en je strategieën uitprobeert.

Dus, schaken op latere leeftijd kan je mentale vaardigheden verbeteren, je geheugen trainen, stress verminderen, sociale interactie bevorderen en plezier bieden. Het is nooit te laat om te beginnen met schaken!” [einde citaat *ChatOn*]

Toegegeven, de stijl is wat schools en bloedeloos, maar toch. . . De snelheid waarmee de zoekvraag werd beantwoord vond ik indrukwekkend. En dan kun je óók nog kiezen uit verschillende antwoordstijlen, bijvoorbeeld: vriendelijk, professioneel, asertief, kritisch, gepassioneerd, enzovoort.

Uiteraard werd ik nu ook nieuwsgierig naar *de nadelen* van schaken op gevorderde leeftijd. Ook nu weer een supersnelle reactie. Ik zal u de hele lap tekst besparen, maar er werd ge-

attendeerd op de stress van de competitie, om nog maar niet te spreken van geheugenproblemen en verminderde flexibiliteit in denken. Ook werden mogelijke fysieke beperkingen aangestipt bij het uitvoeren van de zetten: mogelijk zouden niet meer zo krasse grijsaards moeite hebben om de stukken zonder trillende handen te verplaatsen, dan wel te rokeren zonder het halve bord leeg te vegen. Maar de engine eindigt toch positief:

“Het is belangrijk op te merken dat niet alle oudere schakers dezelfde mate van cognitieve achteruitgang ervaren, en sommigen kunnen nog steeds op hoog niveau spelen.”

Het lijkt wel reclame van de KNSB, maar toch fijn om te horen, dus vol goede moed op naar het volgende seizoen!

Schach im Freien Papendorp

Door Kees Volkers.

We zijn hier in Papendorp, geen oud katholiek bolwerk zoals de naam doet vermoeden, maar een bedrijventerein in de outskirts van Utrecht aan de andere zijde van het Amsterdam-Rijnkanaal, met moderne kantoren in een soort Teletubbieland. Op de achtergrond de entree van het LIFE-gebouw, de zetel van Berenschot Groep B.V. 'grondlegger van vooruitgang'. Het adviesbureau is de hoofdsponsor van het OKU, dat ook dit jaar weer uiterst succesvol

was met een kleine 250 deelnemers. Een daarvan was ik, waarover meer elders in dit nummer. Voor de entree bevindt zich een pleintje met een rookabri, wat struikjes en zitjes en... een openluchtschaakspel! Logisch, denk je dan, want schaaktoernooi, dus hoort erbij etc.

Maar zo logisch is dat niet. Je ziet dat het een gelegenhedsofstelling betreft, want de velden zijn wat primitief met krijt op het plaveisel getekend. Je ziet ook geen schakers het Schach im Freien beoefenen. Dat

komt hier waarschijnlijk omdat de schakers op dit moment allemaal in de speelzaal zitten, maar ook in de pauzes zal je hier geen schakers het schaken in de openlucht zien spelen. Althans, ik heb het ze nooit zien doen. Echte schakers moeten nu een-

maal niet veel hebben van alternatieve, kunstzinnig en speels bedoelde schaakvormen, zeker als ze al de hele dag achter een ‘gewoon’ schaakbord bezig zijn. Maar het is goed bedoeld. . .

Schaakclub zoekt vrouw

Ingezonden brief, door Mattieu Bastiaanse

Vroegaaah. . . had onze gezellige club best een aanzienlijk aantal actieve vrouwelijke leden. Maar het valt mij op dat het aantal vrouwen in de loop der jaren steeds verder is teruggelopen. Ik vind dat jammer.

Ik zie zelfs bij bezoeken aan andere schaakclubs met regelmaat meer vrouwen schaken dan bij ons op de club.

Ook valt mij op dat er wel regelmatig aanloop is, maar dat dit niet leidt tot lidmaatschap. Wellicht kan er gevraagd worden waarom niet. Of andersom, misschien kan er gevraagd worden wat ze zouden overtuigen om lid te worden?

Waarschijnlijk hebben andere leden nog meer ideeën. Meer vrouwen op de club lijkt mij in ieder geval een verdere verrijking van onze mooie club. Ik ben heel blij met Els, en vind het juist jammer dat zij tegenwoordig de enige is.

Mocht het bestuur en andere clubleden dit met mij eens zijn, zou ik dan het bestuur willen vragen om een initiatief te starten om te onderzoeken hoe we weer meer actieve vrouwen op onze schaakclub mogen zien en dan wellicht op basis van het onderzoek beleid te ontwikkelen om dit te proberen te bereiken.

Ik weet niet precies hoe dat moet met inbrengen van vragen/verzoeken aan het bestuur, maar hierbij een eerste aanzet.

Rode Lopers combineren

Aflevering 49

Door Peter Das.

In de laatste aflevering van dit seizoen komen veel kwetsbare koningen voor. Een thema op zich binnen de schaaktactiek. Over het algemeen zijn opgaven rond een kwetsbare koning goed te doen, omdat er vanwege schaakjes of directe matdreigingen veel geforceerde zetten in voorkomen. Je hoeft dus niet door ontelbare alternatieve varianten heen te ploegen. Tegelijkertijd vergt het wel de nodige moed bij de aanvallende speler, aangezien het kwetsbaar maken van de koning vaak met stukoffers gepaard gaat. Dan moet je natuurlijk wel het vertrouwen hebben dat de aanval doorslaat. Ik zou zeggen, probeer het zelf eens. Vanaf stelling 2 is de kwetsbare koning in meer of mindere mate een thema.

Jan Jansen was de enige inzender deze keer, naast Jacco als waarnemer bij de liveborden. Bedankt Jan en

Jacco!

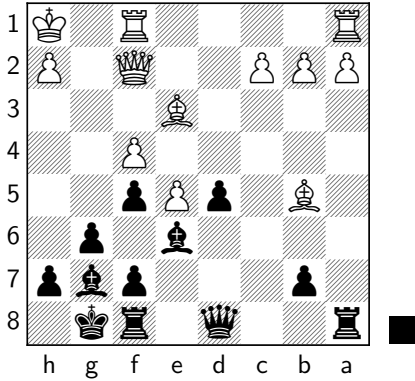
De moeilijkheidsgraad loopt weer langzaam op. Echt onoverkomelijk moeilijk wordt het echter niet. Voor de clubschaker zouden ze alle 6 zonder bord of scherm oplosbaar moeten zijn. De oplossingen van de puzzels zijn te vinden op p. 42.

Heb jij in een van je eigen partijen of die van een andere Rode Loper een mooie combinatie gezien en lijkt jou een vermelding in De Balans ook leuk, stuur ze dan met oplossing bij voorkeur in pgn of FEN formaat (een screenshot gaat ook wel lukken) op naar drlcombinaties@gmail.com. Fragmenten uit internetpartijen zijn ook welkom, mits ze zijn voorzien van naam of *nickname* van tegenstander, type partij (snelschaak, rapid, correspondentie, etc.) en gespeelde datum. De mooiste ervan worden opgenomen in *Rode Lopers Combineren*.

Stelling 1

☐ Hendrik Aldenberg
 ■ Jan Prins

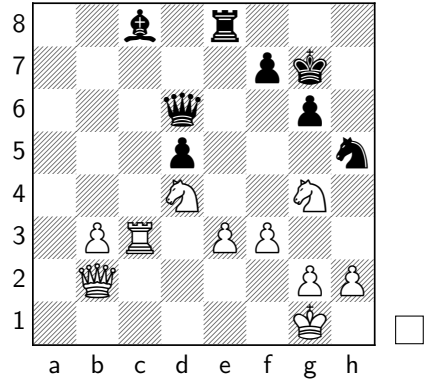
Zwart aan zet.

Stelling 2

☐ René Verheesen
 ■ Elias Trip

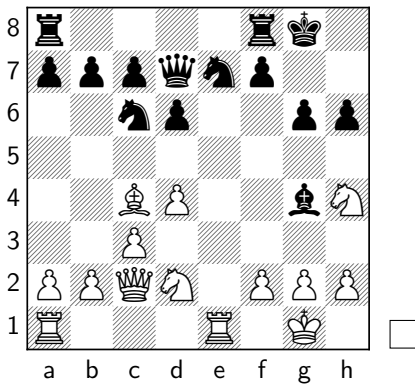
Wit aan zet.

Stelling 3

☐ Henk van Lingen
 ■ Daniël Weise

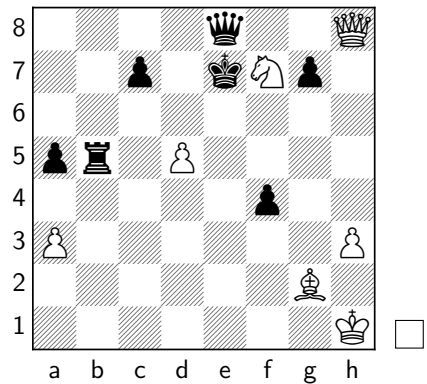
Wit aan zet.

Stelling 4

☐ Jan Jansen
 ■ Daniël Weise

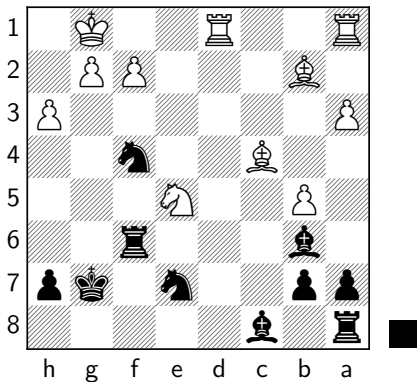
Wit aan zet.

Stelling 5

□ Jesse van der Hof
 ■ Thom Zwamborn

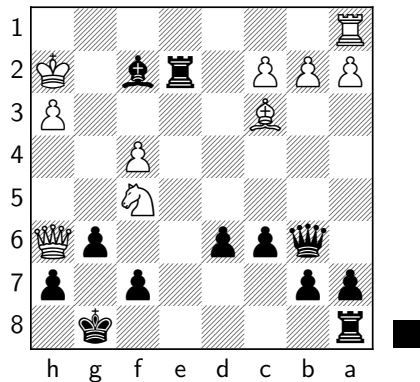
Zwart aan zet.

Stelling 6

□ Wouter Le Fevre
 ■ Marcel Scholten

Zwart aan zet.

NK SCHAKEN

2024

BEN JIJ ERBIJ?

Naast de reguliere NK wedstrijden zijn er ook allerlei andere activiteiten.

Bekijk onze website voor meer informatie en meld je aan!

- 6 JULI | NK Schaken & SGS Grand Prix
- 7 JULI | NK Schaken & NK Omnischaak
- 8 JULI | NK Schaken & Rapid toernooi
- 9 JULI | NK Schaken & Hands & Brain
- 10 JULI | NK Schaken & Snelschaak
- 11 JULI | NK Schaken & Joww Eerste Zet
- 12 JULI | NK Schaken & Beat the Master
- 13 JULI | NK Schaken & NK Snelschaak Clubteams

Meer informatie & aanmelden

6 JULI - 13 JULI 2024 | Galgenwaard, Utrecht

Schaken als Humphrey Bogart: De ‘Gibbon’

Door X

Als verstokte e4-speler vergrijp ik me zelden aan 1.d4, maar sinds kort bezondig ik me er regelmatig aan vanwege de ‘Gibbon’. Die ontstaat na 1.d4 Pf6 2.g4!? Officieel heet het Gibbins-Weidenhagen gambiet. Jos Heesen heeft daar de ‘Gibbon’ van gemaakt, analoog aan de Orang Utan, die ontstaat na 1.b4. Van film-icoon en schaakliefhebber Humphrey Bogart zijn een paar partijen bekend waarin hij dit speelde, vandaar dat het ook wel het Humphrey Bogart-gambiet wordt genoemd. ‘Bogie’ was liefhebber van gewaagde dame-openingen en was daar ook succesvol mee.

Bogie met Lauren Bacall en Marilyn Monroe

In de interne sloeg de Gibbon ongena-

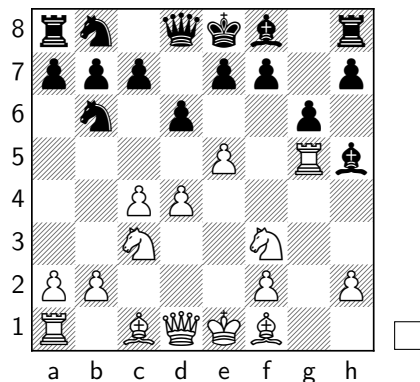
dig toe tegen een tegenstander die normaal gesproken een sterkere schaker is dan ik. Speel na en huiver:

□ Wit
 ■ Zwart

1. d4 ♖f6 2. g4!? ‘Here’s looking at you kid!’ Kán niet goed zijn, denkt zwart, en neemt 2... ♜xg4 3. e4 ♖f6 4. e5 ♜d5 5. c4 ♜b6 6. ♜c3 d6

Aljechin-structuren; waardering: -0,1

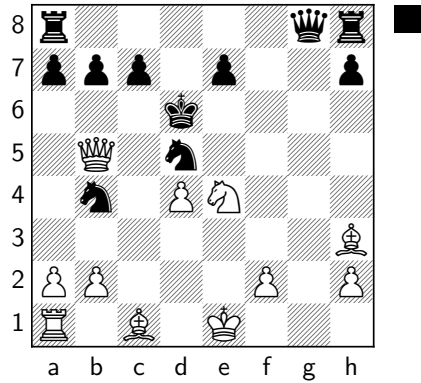
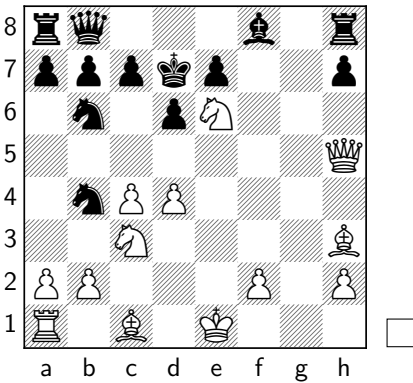
7. ♜f3 ♗g4 8. ♜g1 ♗h5 9. ♜g5 g6?

10. e6! ... of meteen 10. ♜xh5
 10... fxe6 11. ♜xh5! g×h5
 12. ♜g5 ♜c6 13. ♜xe6+ ♜b8
 (+6,3) 14. ♜h5+ ♜d7 15. ♗h3
 ♜b4

Zwart gaat mat, maar helaas mis ik de snelste weg (en de spiegel?) via 16. ♜g7+. De verleiding van de gra-

tis looper was te groot...

16. ♖xf8+ ♔d8 17. ♗e6+ ♔d7
 18. ♗g5+ ♔c6 19. ♖f3+ d5
 20. cxd5+ ♖b6xd5 21. ♗e2! ♖g8
 22. ♖b5+ ♔d6 23. ♗e4# 1:0

En nu we toch bezig zijn

En Bogie knikte goedkeurend...

Humphrey Bogart (rechts) tijdens simultaan met Samuel Reshevsky, Los Angeles 1956. De partij werd remise en staat op chessgames.com.

Samuel Reshevsky (1911-1992) was een Amerikaans wonderkind van Poolse komaf en de sterkste schaker van Amerika tot Bobby Fisher. Op zijn achtste gaf hij al simultaans waarbij hij in matrozenpakje zeer sterke schakers versloeg. Zie foto. Hij is echter nooit wereldkampioen geworden, wel een paar keer kampioen van Amerika.

Eindspelrubriek

Aflevering 5 - Paardeindspelen II

Door Roel de Lange.

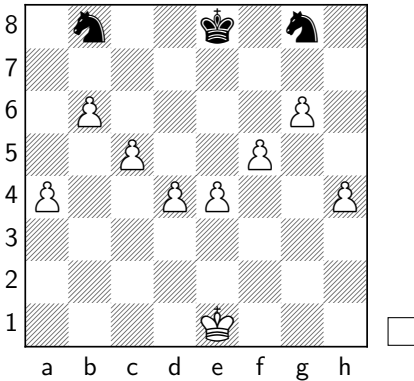
Twee paarden tegen de pion

In de laatste Balans van seizoen 2021-2022 schreef Jos Heesen al iets over de 2 Paarden. Hij liet een mat zien met twee paarden, maar de meesten van ons zullen iets dergelijks niet in hun eigen partijenverzamelingen hebben. Wie een voorbeeld wil zien van hoe het meestal eindigt – in remise – kijke maar even naar *Grischuk-Vidit*, Tata Steel India 2023 (2^e ronde), gespeeld op 8 september 2023. Na 173 zetten kwam de scheidsrechter ingrijpen omdat de stelling eenvoudigweg niet te winnen is. Op zet 80 had Vidit de laatste pion van wit geslagen, en vanaf dat moment was het 2P-L en dat is zeker niet te winnen. Grischuk liet zijn looper maar gewoon instaan want dat maakt toch niet meer uit. Desalniettemin speelde Vidit nog tot zet 173 door. Aan het eind wisselden de spelers een vriendelijke glimlach met elkaar uit.

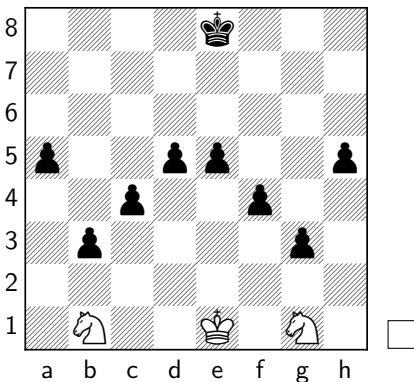
Ook voor 2 Paarden t. Pion (2P-pi.) geldt dat het vrijwel nooit voorkomt. Theoretisch is het echter bijzonder interessant. En praktisch kan het belangrijk zijn als je wilt weten of het zinvol is om in een eindspel met nog andere stukken en pionnen af te wik-

kelen naar een 2P-pi. eindspel dat in een aantal gevallen te winnen is. Veel studies van Troitsky draaien precies om dat thema, en het is waarschijnlijk ook in dat kader dat hij het 2P-pi. eindspel zo goed heeft uitgeanalyseerd. Het is een fascinerend thema, dat al meer dan 100 jaar mensen bezig houdt. Dat heeft te maken met het feit dat sommige stellingen potremise zijn, maar andere juist net niet. De paardenpartij kan winnen, maar de winst is moeilijk. En alles wat moeilijk is kan ook leerzaam zijn. Er zijn natuurlijk ook schakers die het niet de moeite waard vinden om van zo'n zeldzaam eindspel echt studie te maken. Anatoly Karpov is daar een voorbeeld van, en verderop zullen we zien dat Topalov daar ooit dankbaar gebruik van maakte.

Alexei Troitsky (1866-1942) daarentegen heeft er grondig studie van gemaakt, en het lijkt wel alsof hij – onbegrijpelijk want ver voor het computertijdperk – het echt begreep en heel veel had uitgeanalyseerd. Vandaar de 'Troitsky-lijn' die aangeeft hoever de pion mag zijn opgerukt zonder dat de paardenpartij zijn winstkans(je) kwijtraakt. Als zwart de twee paarden heeft:

en als wit de twee paarden heeft:

Hein Donner was in zijn eindspelboek (J.H. Donner, *Het eindspel 1*, in de Euwe-reeks bij het Spectrum) zo vermetel om – ‘Bevend van onze eigen overmoed’ (p. 25), dat wel - te operen dat die Troitsky-lijn vervangen zou moeten worden door een Donner-lijn, maar dat is in later onderzoek

nooit bevestigd. Integendeel, toen John Nunn in de jaren '90 van de vorige eeuw aan zijn beroemde reeks eindspelboeken begon was dit eindspel een van de eerste² dat hij door de – toen splinternieuwe – database van Ken Thompson mocht halen, en wat bleek: Troitsky had het verbluffend goed gezien, en zijn analyse was volgens Nunn ‘verbazingwekkend nauwkeurig’ (John Nunn, *Secrets of Minor-Piece Endings*, Batsford 1995, p. 265). Om die reden liet Nunn dit eindspel buiten beschouwing in zijn boeken. Het was dus achteraf niet zo gek dat de eerdere ‘grote’ eindspelboeken eveneens zonder meer op Troitsky’s analyse en conclusies waren afgegaan. Donner verbaasde zich daarover, maar snapte kennelijk ook wel dat er een enorme hoeveelheid werk voor nodig was om dit merkwaardige eindspel te doorgronden.

Praktijkvoorbeelden

Het merkwaardige eindspel komt zoals gezegd ook maar zelden voor in de toernooipraktijk. Er zijn echter wel voorbeelden. Ook sterke en zeer sterke schakers bleken er in de praktijk niet altijd raad mee te weten, zoals we zien op Wikipedia (lemma ‘Two knights endgame’). De voorbeelden *Wang Yue – Anand* (ok, blind, maar de stelling is er niet min-

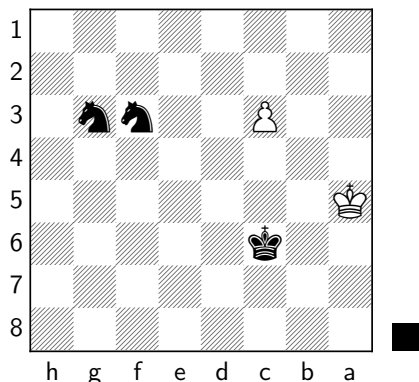
²Niet het allereerste, want dat was 2L-P, waarover we in een van de volgende afleveringen nog iets zullen tegenkomen.

der interessant door:

Stelling 1

□ Wang Yue
 ■ Anand

Zwart aan zet.

Zwart speelde **61... ♖c5** (begrijpelijke oppositie, maar *61... ♘e4* *62. c4 ♘c5* om met het paard te gaan blokkeren zou doelgerichter zijn) **62. c4 ♘e4** **63. ♖a4 ♘d4** **64. ♖a5 ♘c6** **65. ♖a6 ♖d6!!** **66. c5 ♖c7** en de witte pion staat precies op de Troitsky-lijn; dat zou voor zwart dus nog net te winnen moeten zijn, en al geeft mijn schaakhulpje het stellingsoordeel -0.6, er is volgens Wikipedia een mat in 58. Dat is vanwege de 50-zettenregel dan toch niet gewonnen en het is dus niet vreemd dat de partij *Wang - Anand* eindigde in remise. Het wikipedia-artikel noemt ook nog andere voorbeelden, zoals Nunn-Korchnoi 1980 en Znosko-

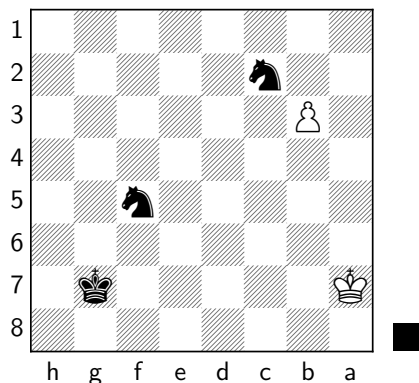
Borovsky-Seitz. Daarnaast twee partijen van Andor Lilienthal, namelijk Norman - Lilienthal (Hastings 1934/35) en Smyslov - Lilienthal.

Beide keren wist Lilienthal het niet te winnen. In Norman - Lilienthal ging dat als volgt:

Stelling 2

□ Norman
 ■ Lilienthal

Zwart aan zet.

Stelling na **63. ♖xa7**. De pion op b3 staat duidelijk achter de Troitsky-lijn, dus er zijn winstkansen voor zwart. De redenering is: de pion heeft nog 5 zetten nodig om aan de overkant te komen, dus zwart moet de koning naar een hoek drijven waar hij nog maar 2 velden beschikbaar heeft, en dan heeft hij 5 zetten de tijd om mat te zetten. Zelfs zes zetten als de pro-

motie van de pion niet gepaard gaat met een schaakje. Maar kijk hoe moeilijk het is: **63...** ♖b4 **64.** ♗b6 ♜d4 **65.** ♗c5 ♜dc6 **66.** ♗d6 ♗f6 **67.** ♗d7 de witte koning loopt tamelijk gedwee naar de rand van het bord, en uiteindelijk zelfs richting hoek (*h8*), maar zwart laat hem uit zijn kooi ontsnappen en begint te vroeg met paardzetten om het mat te bereiken **67...** ♗e5 **68.** ♗e8 ♗e6 **69.** ♗f8 ♗f6 **70.** ♗e8 ♜e5 **71.** ♗d8 ♗e6 **72.** ♗e8 ♗d6 **73.** ♗f8 ♗d7 **74.** ♗g7 ♗e6 **75.** ♗h6 ♜f3? **76.** ♗g6 ♜d5 **77.** b4! ♜f4 **78.** ♗g7 ♜d4 **79.** b5! ♜f5 **80.** ♗f8 ♜h6 **81.** b6! ♗d7 **82.** ♗g7 $\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$

Verrassend genoeg is het voorbeeld van *Smyslov-Lilienthal* in zekere zin ondeugdelijk, want de witte pion staat daar al vrij snel op *h6* en dat is voorbij de Troitsky-lijn. Geen wonder dat Lilienthal er niet in slaagde om te winnen, Smyslov wandelt met zijn koning wat heen en weer, deels op de onderste rij, dat maakt ook niet uit, een enkel schaakje kan geen kwaad, en op zet 125 wordt het eindelijk remise. De heren zijn dan 46 zetten lang aan het schuiven geweest. Hoogstens illustreert dit voorbeeld de juistheid van Troitsky's lijn, maar het leert ons niets over de methode om te winnen en weinig over de methode om remise te houden. Hoogstens: gewoon met je koning heen en weer wan-

delen.

Nunn-Korchnoi 1980, heb ik (nog) niet kunnen vinden. Er is wel een partij tussen Nunn en Korchnoi uit Phillips & Drew 1980 en ook uit Phillips & Drew 1984, maar in geen van die twee komt een eindspel als dit voor. Wel is het mogelijk dat in de analyse door Nunn van de 1984 partij op het eindspel wordt ingegaan, naar aanleiding van de vraag of het geholpen zou hebben om de torens te ruilen en nog wat pionnen, zodat uiteindelijk Korchnoi de 2 zwarte paarden zou hebben gehad. Wie het weet mag het zeggen.

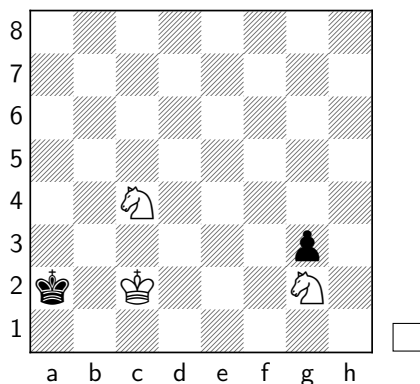
In *Znosko-Borovsky t. Seitz* (Meesertoernooi Nice 1931) won Seitz. Die partij gaan we een andere keer misschien nog weleens nader bekijken. Ik heb op internet wel een versie gevonden, maar die is zo verbluffend precies goed dat je je bijna niet kunt voorstellen dat Seitz – ook al was hij een sterke schaker – dit achter het bord allemaal bedacht heeft. Een betrouwbare bron met de echte zetten zou hier kunnen helpen.

Chéron maakte de volgende studie waarin de pion ver is opgerukt maar de paarden desalniettemin winnen.³

³Chéron, *Lehr- und Handbuch der Endspiele*, Band II, p. 228.

Stelling 3

Wit aan zet.

Wit wint altijd, zegt de componist. Het is een grensgeval, want Troitsky geeft voor de zwarte g-pion inderdaad veld $g3$ als uiterste mogelijkheid. Volgens Smallfish klopt de studie. Het is mat in 13 of in 17 zetten, al naar gelang zwart of wit aan zet is. Achter het bord nog niet zo makkelijk uit te rekenen.

De winstgang gaat als volgt:
 1. ♖c3 ♖b1 2. ♖d2 ♖a2 3. ♖c2
 ♖a1 4. ♖b3 ♖b1 5. ♗b2 ♖c1
 6. ♖c3 ♖b1 7. ♗d3 ♖a1 8. ♖c4
 ♖a2 9. ♖b4 ♖b1 10. ♖b3 ♖a1
 11. ♗ge1 ♖b1 12. ♗c2 g2
 13. ♗a3+ ♖a1 14. ♗b4 g1D
 15. ♗bc2# 1:0

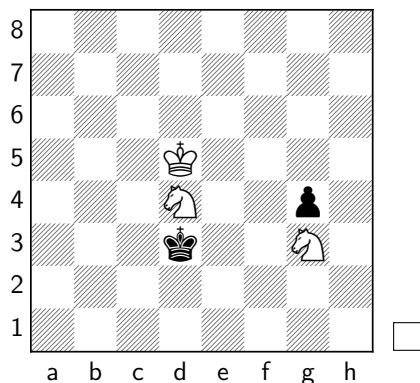
In *Topalov-Karpov*, Monte Carlo (rapid) 2000, won wit ook, met de

zwarte pion op veld $g4$. Karpov wikkelde eerst van een eindspel met ieder 2 paarden en een stel pionnen af naar het eindspel van twee paarden tegen de pion, en liep vervolgens naar de verkeerde hoek. Stelling na 61. ♗xd4:

Stelling 4

□ Topalov
 ■ Karpov

Wit aan zet.

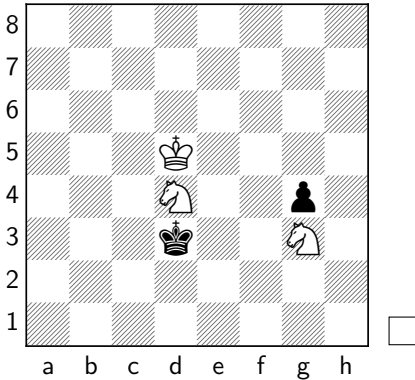
Vervolg: 61... ♖c3 62. ♖c5 ♖d3
 63. ♗de2 ♖d2 64. ♖c4 ♖c2
 65. ♗d4+ ♖b2 66. ♖b4 ♖a2
 67. ♗df5 ♖b2 68. ♗e3 ♖a2
 69. ♗c4 ♖b1 70. ♖c3 ♖c1 71. ♗b2
 ♖b1 72. ♗d3 ♖a1 73. ♖b3 ♖b1
 74. ♗e2 1:0

Met de pion op $g5$ is er *Michalchischin – Frois*, Cascais 1986, New In Chess Yearbook 5 p. 395-396. Stelling na zet 49 van wit:

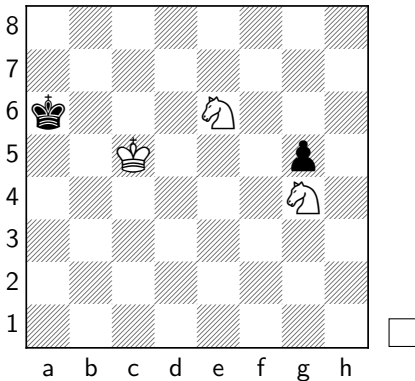
Stelling 5

- Michalchischin
- Frois

Wit aan zet.

Het werd remise na in totaal 96 zetten. Bij zet 70 werd het interessant, vanuit de volgende stelling na 69... ♖a6:

Wit speelde nu 70. ♖d8 waarop

zwart reageerde met 70... ♖a5. Begrijpelijk als je je koning niet in de hoek wilt laten dringen. Maar volgens de tablebases (en Smallfish) is het nu mat in maximaal 17. Correct is 70... ♖a7! en de stelling blijft – kennelijk – binnen de remisemarge. Zwart lijkt zich niet te kunnen permitteren om naar de hoek (a1) te wandelen, zoals Frois waarschijnlijk dacht. Na 70... ♖a7! geeft Smallfish vrij constant een klein plusje voor wit, maar echte winstkansen zijn er dan niet. Troitsky had overigens – verbluffend genoeg – in een studie uit 1937 (!) al precies deze stelling behandeld. Chéron, *Lehr- und Handbuch der Endspiele II*, p. 230 geeft deze studie, en ook de oplossing van Troitsky.

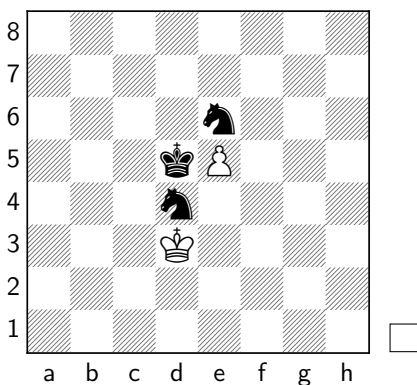
Die oplossing is een aantal zetten lang precies gelijk aan het vervolg van Michalchischin-Frois: 71. ♖b7 ♖a4 72. ♖c4 ♖a3 73. ♖c5 ♖b2 74. ♖d3 ♖c1 en nu geeft Chéron aan dat Troitsky in 1937 de winnende zet al gaf. Dat is 75. ♖e3!! Het vervolg kan dan zijn 75... ♖b2 76. ♖d2 ♖a2 77. ♖c4 ♖b1 78. ♖a4 ♖a2 79. ♖c2 ♖a1 80. ♖c3 g4 81. ♖d2 g3 82. ♖b3 mat en als zwart reageert met 75... g4 geeft Chéron aan dat 76. ♖c3 g3 77. ♖d3+ ♖b1 78. ♖g2 ♖a1 79. ♖b4 de winst brengt, zoals hijzelf in de hierboven al genoemde studie uit 1955 – in het verlengde van het werk van Troitsky – had uitge-

werkt.⁴ Maar Michalchischin speelde 75. ♖a4 en de partij vervolgde met 75... ♗d1 76. ♘b2 ♙e1 77. ♘c4 ♗d1 78. ♘ce3 ♙e1 79. ♘d5 ♗d1 80. ♘c3 ♗c1 81. ♘a4 ♗d1 82. ♘b2 ♙e1 83. ♙e3 ♗f1 84. ♘d3 ♗g2 85. ♘de5 ♗g3 86. ♙e4 ♗g2 87. ♘c4 ♗f1 88. ♗f3 ♙e1 89. ♙e3 ♗d1 90. ♗d3 ♙e1 91. ♘d2 ♗d1 92. ♘f3 ♗c1 93. ♘e3 ♙b2 94. ♘d4 ♗a3 95. ♗c3 ♗a4 96. ♘c4 g4 1/2 : 1/2

Stelling 6

□ Motwani
 ■ Gurevich

Wit aan zet.

Met een witte pion op e5 is er *Paul Motwani – Ilya Gurevich*, Hastings 1991, 0-1 in 99 zetten. Pas na de 82e zet van zwart ontstond daar het

Troitsky-eindspel.

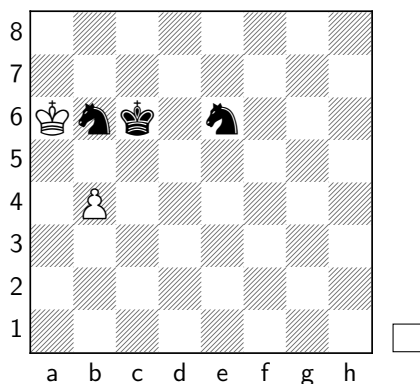
Wit bewoog laconiek zijn koning richting de rand van het bord, en al op de 90e zet (na 90. Ka3) was de stelling een stukje beter voor zwart. Niet dat je dat als bordspeler kunt zien, want het duurt in principe nog eindelijk voordat wit het echt moet opgeven. In deze partij speelde wit onvoorzichtig, liep hij vrijwillig met zijn koning naar de hoek van het bord (♙a3 in plaats van ♙a5) en huppelde hij van het mat in 39 (!) in een paar zetten naar een veel makkelijker mat in 4. Voor zwart dan. De partij ging als volgt verder na de 82e zet: 83. ♙e3 ♘b3 84. ♗d3 ♘bc5 85. ♙e3 ♗c4 86. ♙e2 ♗d4 87. ♗d2 ♘b3 88. ♗c2 ♗c4 89. ♙b2 ♘bd4 90. ♙a3 ♘c2 91. ♙b2 ♘e3 92. ♙a3 ♘d1 93. ♙a4 ♘b2 94. ♙a3 (? Nu is het mat in 9) 94... ♗c3! 95. ♙a2 ♘c4 96. ♙b1 ♗d2 97. ♙a1 ♗c1 98. ♙a2 ♗c2 99. ♙a1 ♘d4 0:1 (100. ♙a2 ♘e2 101. e6 en nu zien we waarom het belangrijk was om de pion op het bord te houden, zoals Troitsky nauwkeurig had uitgerekend) 101... ♘c1 102. ♙a1 ♘d2 102. e7 ♘db3#).

⁴Chéron II, p. 228.

Stelling 7

Maghsoodloo
 Harikrishna

Wit aan zet.

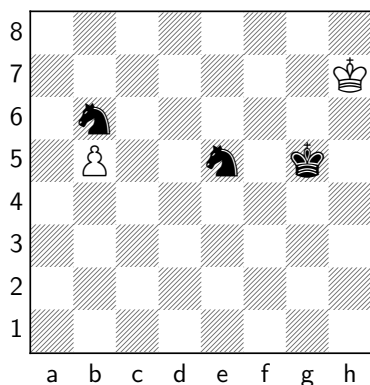
Verrassend genoeg is er ook een tamelijk recent voorbeeld: *Maghsoodloo – Harikrishna*, Praag 2022. Te vinden in het boek van Müller & Konikowski, *Endspielzauber*, Eltmann: Joachim Beyer Verlag 2023, p. 95. Na de 56e zet van zwart (56... ♖xc6) was de bovenstaande stelling ontstaan.

Maghsoodloo heeft heel bewust op deze stelling aangestuurd. Hij had eerst een voordeeltje, maar ruilde net zo lang stukken af totdat de stelling met de twee paarden en de pion was ontstaan. Volgens Smallfish is deze stelling niet te winnen. De witte koning is niet in een hoek te dwingen waar hij kan worden mat gezet. Want dat is zoals we gezien hebben het

principe bij dit eindspel: breng de koning in een positie waarin het pat zou zijn als er niet nog een pionzet zou kunnen worden gedaan! Dat is echter makkelijker gezegd dan gedaan.

Het ging - volgens de weergave in Pentala Harikrishna's chess games (op chessgames.com) - als volgt verder: 57. b5 ♖c5 58. ♖b7 ('sla mijn pion maar...') 58... ♗d8 59. ♖c7 ♗f7 60. ♖b7 ♗e5 61. ♖c7 ♗ed7 62. ♖d8 ♖d6 63. ♖e8 ♗e5 64. ♖f8 ♖e6 65. ♖g7 ♖f5 En nu is een cruciaal moment bereikt. Wit heeft zich met een zekere luchtigheid naar een hoek begeven waar hij wel degelijk gevaar loopt. De *engine* geeft hier aan dat bijna alle koningszetten fataal zijn: na 66. Kf8 is het mat in 14, na 66. ♖g8 mat in 15, na 66. ♖h8 mat in 6, en alleen na 66. ♖h7!! Is de stelling nog 0.0. Maghsoodloo speelde echter 66. ♖h6? En dan is er plotseling een mat in maximaal 18 zetten. Nog steeds niet makkelijk uit te rekenen zou je zeggen, maar Harikrishna wist wat hem te doen stond: 66... ♖g4!! 67. ♖h7 er is geen terugweg meer voor wit: 67. ♖g7 lijkt hem te redden, maar er is een mat in zicht. Ik geef 1 mooie maar moeilijke variant waarin wit zijn pion mag laten promoveren, waarna hij meteen wordt matgezet: 67... ♖g5 68. ♖f8 ♖f6 69. ♖e8 ♗f7 70. ♖f8 ♗d6 snijdt de terugweg via e8 af 71. ♖g8 ♗f5 72. ♖h7 en nu komt de cavalerie op

volle kracht aangestormd: 72... ♖d7 73. b6 de pion gaat lopen, maar het is te laat 73... ♕f7 74. b7 ♖f6 75. ♕h8 ♖e7 77. b8D ♖g6#. 67... ♕h5 68. ♕g7 ♕g5 69. ♕h7 en nu opletten: 69... ♕f5 en 69... ♕f6 geven de winst weer weg, en na 69... ♕h5 kan de witte koning heen en weer blijven lopen tussen h7 en g7.

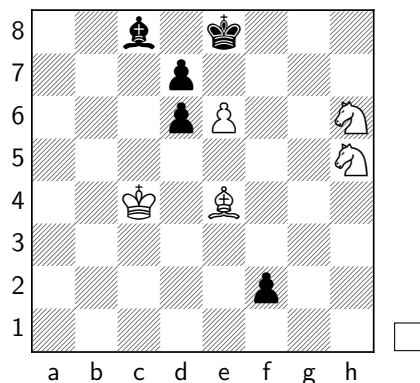
Er is maar 1 zet die wint, en dat is 69... ♖g4!! . Harikrishna zag het niet en speelde 69... ♖f7 (onderdruk de neiging om er een vraagtekentje bij te zetten, want de stelling is natuurlijk bizar moeilijk) waarna het weer 0.0 is. Maar nu is Maghsoodloo aan de beurt om alsnog de remise weg te geven: hij heeft maar 2 zetten, en lijkt de meest actieve te kiezen (en de oppositie te nemen), maar dat is precies de verkeerde, net zoals in *Michalchischin-Frois* en eveneens op zet 70 ! 70. ♕g7? (de verliezende zet; na 70. ♕g8!! kan hij weer weglo-

pen naar de andere hoek, en is er geen mat in zicht) 70... ♖d6! 71. ♕h7 ♖f5 72. ♕g8 ♕f6! 73. ♕h7 ♕f7 74. ♕h8 ♖d7 0 : 1.

Wie de hele partij wil zien moet op YouTube maar even zoeken met ‘Incredibly Rare Endgame!’, waarmee je op de site van Agadmator (youtuber Antonio Radic) komt, die – ergens rond minuut 10.00 ook de boude stelling poneert dat het eindspel van twee paarden tegen twee pionnen (!) niet te winnen is. Dat zal er toch van afhangen waar die pionnen staan, zou je zeggen...

Stelling 8

Wit aan zet.

Niet onaardig voor wie van de twee paarden houdt is dat in 2022 een nieuw deeltje verscheen in een serie van Sergei Tkachenko over eindspelstudies, met aandacht voor de twee

paarden. *Two Knights Save the Day* (uitg. Elk and Ruby 2022). Neem bijvoorbeeld no. 58 (p. 121), wit speelt en wint. **1. ♖g2 ♖a6 2. ♗c3!! f1D 3. ♖xf1 ♖xf1 4. ♗f6 ♗e7 5. ♗d5 ♗xe6 6. ♗d4!** met zetdwang. Laconiek voegt Tkachenko hieraan toe dat zwart *6... ♖h3* kan doen of *6... ♖a6*, in beide gevallen ‘with a won Troitsky endgame’. Maar zo simpel is dat nog niet. Laten we eens kijken naar *6... ♖a6*. Volgt *7. ♗c7 ♗f6 8. ♗xa6 d5! 9. ♗c7 ♗g6 10. ♗g4 ♗g5* en bij goed spel kan het volgens mijn mini-computerhulpje Smallfish nog wel minstens 45 zetten duren voordat wit daadwerkelijk wint.

Ook Gorgiev is laconiek op dit punt: Gorgiev, *Practical Studies*, nr. 3 en nr. 38 met verwijzing naar Troitsky: ‘a win as per Troitsky’s method’, maar is dat wel zo? De Troitskylijn loopt via *e5*, en in studie nr. 38 eindigt de zwarte pion op veld *e4*, dus 1 te ver! De stelling (Wit: Kg7, Pg5, Pe3, Zwart: Ke8, pi. e4) is niet gewonnen voor wit. Smallfish geeft +1.2 maar meer niet. Dat zou dus betekenen dat de studie niet correct is

omdat de variant op p. 88 die begint met ... *♗g5* uiteindelijk remise oplevert. De hoofdvariant met... *♗d8* is dan een vorm van meewerken aan het mat op *f6*.

Voor een studie niet altijd relevant, maar voor de bordspelers natuurlijk wel. De praktijkregel is heel duidelijk (*Leermoment 7*): als je niet precies weet hoe je dit eindspel tot een goed einde brengt (en dat weet vrijwel niemand), stuur er dan niet op aan!

Oproep

In volgende afleveringen van deze rubriek komen eerst de lopers en daarna de torens aan de orde. Maar eerst wil ik in de volgende aflevering – na de zomervakantie – aandacht besteden aan eindspelen van Rode Lopers in het seizoen 2023-2024. Vriendelijk verzoek: als je voorbeelden hebt uit eigen partijen, bijvoorbeeld uit de interne competitie van de Rode Loper, wil je die dan sturen? (roeldelange@xs4all.nl). Van een aantal mensen heb ik al eens voorbeelden gekregen, maar ik houd me zeer aanbevolen voor meer. Bij voorbaat dank!

Oplossingen Rode Lopers combineren

Aflevering 49 - Puzzels op p. 26

Door Peter Das.

Stelling 1

Hendrik Aldenberg

Jan Prins

Interne competitie Rode Loper, 29 mei 2024

Tja, ongedekte stukken. De afkorting LPDO is al meerdere malen in deze rubriek langs gekomen. Jan weet er wel raad mee. **1... d4!** En Hendrik houdt het voor gezien in verband met **2. ♕xd4 ♖d5+ 3. ♔g1 ♗xb5**

Stelling 2

René Verheesen

Elias Trip

Interne competitie Rode Loper, 10 april 2024.

Enkele zetten geleden heeft zwart het ernstig verzwakkende g6 gespeeld. Daar wordt hij nu voor gestraft met **1. ♜c6?!** Een logische zet en zeker niet slecht, omdat nu dame en paard in stelling komen voor het dubbelschaak. Wit had echter het aanmerkelijk sterkere **1. ♜xc8!** kunnen spelen met een veel verwoestender effect. Als zwart de toren zou terugnemen (**1... ♜xc8??**) is het meteen helemaal afgelopen door het dubbelschaak **2. ♗f5+** Op het door Stockfish als minst slecht beoordeelde antwoord **1... ♖d7** volgt **2. ♜c7!** en deze keer doet het andere dubbelschaak zijn werk **2. ♖xc7 ♗e6+** en het is helemaal afgelopen. De partij eindigde na het gespeelde **1. ♜c6** als nog snel omdat zwart niet goed reageerde: **1... ♖b4 2. ♗c2** en zwart gaf op. Zwart had met **2... ♖b8** misschien nog voor wat zwindelkansen kunnen gaan.

2. ♗f5+ Op het door Stockfish als minst slecht beoordeelde antwoord **1... ♖d7** volgt **2. ♜c7!** en deze keer doet het andere dubbelschaak zijn werk **2. ♖xc7 ♗e6+** en het is helemaal afgelopen. De partij eindigde na het gespeelde **1. ♜c6** als nog snel omdat zwart niet goed reageerde: **1... ♖b4 2. ♗c2** en zwart gaf op. Zwart had met **2... ♖b8** misschien nog voor wat zwindelkansen kunnen gaan.

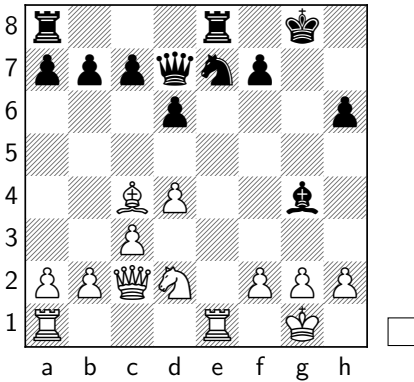
Stelling 3

Henk van Lingen

Daniël Weise

Interne competitie Rode Loper, 29 mei 2024.

1. ♗xg6! wint sowieso een pion, dus als je dat gevonden hebt, zou je tevreden kunnen zijn. Maar voor de ambitieuze tacticus is er meer te halen. Na het door Daniel gespeelde **1... ♕f5?!** **2. ♗xe7+ ♗xe7** zag Henk **3. ♜xe7! ♖xe7 4. ♖xf5** Wit staat niet alleen een pion en een kleine kwaliteit voor, maar heeft ook een actievere stelling en kansen tegen de kwetsbare koning. Na het voor zwart betere **1... ♜fe8** kan wit voortzetten met **2. ♗xe7 ♗xe7**. Deze stelling zou een oefening op zich kunnen zijn:

3. ♕xf7+! dit vergt vertrouwen in de kracht van de dame in de buurt van de kwetsbare vijandige koning, want het is moeilijk helemaal uit te rekenen. Na **3... ♖xf7** **4. ♖h7 ♕f8** **5. ♖xh6** is het materieel gelijk (3 pionnen tegen een loper), maar wit haalt al snel zijn paard erbij en dan is er weinig eer meer te behalen voor zwart. **5... ♕f7** **6. ♘e4**. Ook het kwaloffer **3. ♖xe7 ♖xe7** **4. ♖g6+** pakt goed uit voor wit, maar ook dit is moeilijk helemaal uit te rekenen en vereist dus de nodige zelfverzekerdheid.

Stelling 4

- Jan Jansen
- Daniël Weise

Interne Competitie Rode Loper, 5 juni 2024

Jan vond hier het fraaie **1. d6!** Het is een zet die bij veel tactisch onder-

legde spelers snel in het oog springt als belangrijke kandidaatzet. Maar dan valt meteen op dat het paard en prise staat. Bij nader inzien toch niet zo aantrekkelijk dus... Toch wel! Na **1... ♖xf7** (In de partij ging Daniel meteen al in de fout met **1... cxd6** **2. ♖xe8 ♕xe8** en opgave in verband met het paardvorkje **3. ♘xd6+**) **2. ♖xe8 ♕xe8** **3. ♕c6+** blij je ineens te hebben afgewikkeld naar een gewonnen eindspel. Als zwart nog wil doorspelen, doet hij er verstandig aan voort te zetten met **3... ♕d8** Dit ligt op het eerste gezicht niet voor de hand omdat wit dan alvorens de toren te slaan de pion op c7 nog kan afruilen dankzij het schaak: **4. dxc7+** Als zwart echter **3... ♕f8** had gespeeld met de verwachting dat wit voortzet met **4. ♕xb5** komt hij van de koude kermis thuis, want na **4. dxc7** is de pion niet meer van het promotieveld af te houden. Opgeven is dan wel zo beleefd.

Stelling 5

- Jesse van der Hof
- Thom Zwamborn

Interne competitie Rode Loper, 29 mei 2024.

Zwart staat twee pionnen achter en speelt **1... ♘xh3+!** om gelijkspel te houden. Hij creëert er meteen een mijneveld mee. Na **2. gxh3 ♖xf2** moet wit nauwkeurig spelen om van

zijn kant dat gelijke spel vast te houden. Hij slaagt daar niet in, want na $3. \text{♗f3}+?? \text{♙} \times b2+$ komt zwart een vol stuk voor. Mooi hoe het ene aftrekschaak met het andere beantwoord wordt! Als wit rustig met $3. \text{♙d4}$ had geantwoord was het na $3... \text{♙f4}$ $4. \text{♙} \times b6 \text{ a} \times b6$ gelijk geweest en hadden beide spelers nog alle kans gehad.

Stelling 6

Wouter Le Fevre
 Marcel Scholten

SOS competitie DRL1 –
 Moira Domtoren 1, 24 mei
 2024.

Op het forum doet Marcel Scholten verslag van een partij “met genoeg tactische wendingen dat Peter Das

zijn rubriek er het hele jaar zowat mee kan vullen.” Dat klinkt mij natuurlijk als muziek in de oren. Wellicht komen er in toekomstige afleveringen van de rubriek dus nog meer fragmenten uit deze ontmoeting. Voor deze aflevering zoomen we in op het einde van de partij. Marcel speelt in de diagramstelling de prima zet $1... \text{♙d4}$ maar kwam er later achter dat hij hier ook al geforceerd mat in 5 had kunnen geven met $1... \text{♙g1}+$ $2. \text{♗g3} \text{ ♙g2}+!!$. Goed te begrijpen dat je dit mist in de analyse. $3. \text{♗f3}$ (alternatief 1 loopt mat door $3. \text{♗} \times f2 \text{ ♙f2}+$ $4. \text{♗h1} \text{ ♙h2}\#$ en alternatief 2 door $3. \text{♗h4} \text{ ♙h2}+$ $4. \text{♗g3} \text{ ♙} \times g3\#$). $3... \text{♙f2}$ $4. \text{♗e4} \text{ ♙} \times c2+$ $5. \text{♗e5}$ ($5. \text{♗f3} \text{ ♙e2}\#$) $5... \text{♙} \times f5\#$. Gezien de mat-in-één dreiging van wit is het echter meer dan begrijpelijk dat Marcel voor een veilige variant koos.